

Datum
2022-05-03
Vår referens
Aida Memisovska
Sekreterare
aida.kiani@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Beslut om placering av valsedlar och valsedeldistribution inför de allmänna valen 2022 VN-2022-26

Sammanfattning

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Det är valnämnden som beslutar hur valsedlarna ska placeras i alla val- och röstningslokaler inom kommunen. Alla partiers valsedlar ska presenteras på ett likvärdigt, ordnat och överskådligt sätt.

Samtliga valsedlar vid valet till riksdag, region- och kommunfullmäktigevalet 2022 föreslås placeras i bokstavsordning utifrån partinamnet på valsedeln i enlighet med valmyndighetens rekommendationer.

Partivalsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen fått mer än 1% av rösterna samt blanka valsedlar distribueras av valnämnden till röstmottagningsställena. Övriga partivalsedlar samt namnvalsedlar ansvarar respektive parti för att distribuera till röstmottagningsställena.

Förslag till beslut

Valnämnden föreslås besluta

1. Valnämnden beslutar att valsedlar vid valet till riksdag, region- och kommunfullmäktige 2022 ska distribueras och placeras i valsedelställ på det sätt och i den ordning som närmare redogjorts för i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse VN 220517 Beslut om placering av valsedlar och valsedeldistribution inför de allmänna valen 2022
- Affisch - Utläggning av valsedlar

Beslutsplanering

Valnämndens arbetsutskott 2022-05-10
Valnämnden 2022-05-17

Ärendet

Valnämndens hantering av valsedlar regleras i 6 kap. 6-8 §§ samt 8 kap 2 § vallagen (2005:837). Härav framgår bland annat att det i anslutning till ett röstmottagningsställe ska ordnas en lämplig

avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. På denna plats ska väljarna ha tillgång till

1. *valsedlar med enbart valbeteckning (blanka valsedlar),*

2. *valsedlar med parti- och valbeteckning (partivalsedlar)*

a) för val till riksdagen samt region- och kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

b) för val till region- och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom den region eller den kommun där partiet är representerat.

De partier som deltar i valen ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Övriga partier som i rätt tid anmält deltagande i val och som vill lägga ut sina valsedlar ansvarar enligt vallagen själva för att distribuera dessa till röstmottagningsstället. Det är dock valnämnden som lägger ut valsedlarna på den avskärmade platsen. Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt.

Inför de allmänna valen 2022 har Valmyndigheten presenterat ett ställningstagande som rör valsedlarnas ordning i valsedelställen. Vid val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige föreslår

Valmyndigheten följande. Partivalsedlar, dvs. valsedlar med enbart val- och partibeteckning, för de partier som har rätt att få valsedlar upptryckta och utlagda av valnämnden om de begär det, ska ställas i ett eget valsedelställe. Partivalsedlarna ska ställas i varsin lodrät rad i ordningen riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå). Valsedlarna ska i varje rad stå i bokstavsordning efter den partibeteckning som partiet anmält sitt deltagande. Blanka valsedlar ska stå väl synliga nedanför de övriga valsedlarna i valsedelstället.

I de följande valsedelställen ska namnvalsedlar för samtliga partier ställas i samma ordning som ovan, riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå) samt i bokstavsordning efter partibeteckning i varje lodrät rad. Valsedlar för varje typ av val ska alltid ställas i en egen rad.

Förslag till beslut om placering av valsedlar och valsedeldistribution

Det är valnämnden i varje kommun som beslutar hur valsedlarna ska placeras i alla val- och röstningslokaler inom kommunen. Alla partiernas valsedlar ska presenteras på ett likvärdigt, ordnat och överskådligt sätt.

Hanteringen av valsedlar är tidskrävande och kräver god planering och noggrannhet, stora logistik- och lagerutrymmen, utbildad personal och genomförande av kvalitetskontroller. Valnämnden har vid tidigare genomförda val beslutat att inte ansvara över distributionen av övriga partiernas valsedlar och/eller namnvalsedlar och endast tillhandahållit de valsedlar som enligt bestämmelserna i vallagen ska distribueras av valnämnden till varje röstmottagningsställe. Även Justitiedepartementet har i sitt Delbetänkande av 2020 års valutredning – *Förstärkt skydd för väljarna vid röstmottagning* SOU 2021:7 föreslagit att partierna, liksom i dag, ska fortsätta ansvara för distributionen av sina namnvalsedlar i den mängd som förväntas gå åt vid röstmottagningen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås följande:

- Valnämnden ansvarar för att distribuera partivalsedlar för de partier som vid något av de två senaste valen fått mer än 1% av rösterna samt blanka valsedlar till röstmottagningsställena.
- Övriga partivalsedlar samt namnvalsedlar ansvarar respektive parti för att distribuera till röstmottagningsställena. På röstmottagningsstället ska dessa lämnas till tjänstgörande röstmottagare.
- Partierna har rätt att överlämna den mängd valsedlar som förväntas gå åt vid röstmottagningen. Röstmottagarna har inte någon skyldighet att meddela när partiernas utlagda namnvalsedlar tar slut.
- Samtliga valsedlar vid valet till riksdag, region- och kommunfullmäktigeval 2022 placeras i bokstavsordning utifrån partinamnet på valsedeln i enlighet med valmyndighetens rekommendationer. Partivalsedlarna ska ställas i varsin lodrät rad i ordningen riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå). Blanka valsedlar ska stå väl synliga nedanför de övriga valsedlarna i valsedelstället.

I de följande valsedelställen ska namnvalsedlar för samtliga partier ställas i samma ordning som ovan, riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå) samt i bokstavsordning efter partibeteckning i varje lodrät rad. Valsedlar för varje typ av val ska alltid ställas i en egen rad.

Tillkommer det ytterligare partier behöver dessa partiernas valsedlar skjutas in på rätt plats i bokstavsordningen, vilket kan leda till en omsortering av valsedlarna för att kunna bibehålla bokstavsordningen under hela röstmottagningen. Det är röstmottagarnas ansvar att då se till att denna omsortering blir gjord enligt beslutad bokstavsordning. Röstmottagarna kommer få information och utbildning om rutiner för detta. Beslutad ordning ska gälla samtliga val- och röstningslokaler i kommunen och kommer finnas uppsatt i varje lokal.

Motsvarande regler för placering och distribution gäller för röstmottagningsställena vid den s.k. institutionsröstningen och ambulerande röstmottagningen. Det kan förekomma röstmottagningsställena som inte är tillgängliga för allmänheten (exempelvis häkten) varpå partier ska ges möjlighet att överlämna valsedlar inför institutionsröstning och ambulerande röstmottagning.

De inlämnade valsedlarna ska läggas ut i valsedelstället vid varje röstmottagningsställe och sparas efter varje dag för att läggas ut igen vid nästa dags institutionsröstning. På samma sätt gäller att röstmottagarna inte har någon skyldighet att meddela när av partierna utlagda valsedlar tar slut och att partierna får lov att lämna den mängd valsedlar som förväntas gå åt vid röstmottagningen. Röstmottagarna ansvarar för att en förteckning över partier som anmält att de deltar i valet finns tillgänglig.

Valkansliet avser även att trycka upp affischer att sätta upp i samtliga val- och röstningslokaler för att informera om valnämndens beslut avseende utläggning av valsedlar, se förslag till affisch i Bilaga 1.

Ansvariga

Daniel Olsson, valchef